

Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА

ІНШЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOKODA

UKRAINIAN DAILY

Адреса
Редкація і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.,
Jersey City 3, N. J.
Телефон: HEnderson 4-0807
4-0237
Тел. УНГ: HEnderson 4-1016

PIK LXII. Ч. 16. ДЖЕРЗІ. НЬОК, ВІВТОРОК, 26-го СІЧНЯ 1954. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS. JERSEY CITY and NEW YORK. TUESDAY, JANUARY 26, 1954. No. 16. VOL. LXII.

АЙЗЕНГАВЕР ПРОПОНУЄ БУДУВАТИ РІЧНО 1,000,000 ДОМІВ

35,000 ДІСТАЛИ Б ФЕДЕРАЛЬНІ СУБСИДИ; ПІ ДОМИ ПРИЗНАЧЕНІ ДЛЯ НАЙБІДНІШОГО НАСЕЛЕННЯ

Вашингтон. — Президент Айзенгавер 26 січня має виставити Конгресові свій будівельний план, згідно з яким кожного року можна б було збудувати коло 1,000,000 домів, щоб зменшити мешканцям кризу серед біднішого населення. В програмі президента передбачено також, щоб бідніше населення могло купувати ці домів на свою власність. Вартість цих домів мала б становити найбільше — 8,000 доларів, яку то суму сплачував б впродовж 40 років, платячи згоді тільки 200 доларів. Комірки цих домів можуть купити собі й літніше. В програмі Айзенгавера також є загляд, про те, щоб очищувати міські нетрі, де вони знаходяться, даючи на цю ціль збільшені позички від 2,500 до 3,500 доларів, за які можна б було відновлювати старі занедбані домів. Президент виправдовує свій проєкт

П-НІ МЕСТА ГОТОВА ПІДДЕРЖАТИ КОЖНУ АКЦІЮ, ЯКА МОЖЕ СПРИЧИНІТИСЯ ДО ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ

АМЕРИКАНСЬКА ДИПЛОМАТКА У ДОПОВІДІ В ТАВН ГОЛДІ ПОТВЕРДЖУЄ І ДОПОВНЮЄ ОПИСАНИЙ В СТАТТЯХ СПОСТЕРЕЖЕННЯ ПРО ГЛИБОКУ ВОРОЖНІСТЬ УКРАЇНЦІВ ДО ЇХ РОСІЙСЬКИХ ГНОБИТЕЛІВ І НАЗИВАЄ ДЕЯКІ ПРИЧИНИ ЦЬОГО

Нью Йорк. — «Я не с курсу справи внесеній в Конгресі резолюції ч. 58, але готова підтримати кожну акцію, що може спричинитися до визволення України», — заявила п-ні Перл Места, як впродовж чотирьох років виконувала функції американського міністра в Люксембурзі, а опісля, на припадковому запрошенні совєтського амбасадора в Бельгії, відвідала в другій половині минулого року Совєтський Союз, зокрема Україну. Вже в своїх спостереженнях статтях про цю подорож п-ні Места ствердила велику ворожнечу українців до їхніх комуністичних гнобителів, а в своїй доповіді, яку виголосила минулого неділі, 24-го січня, в Таун-Голд, це твердження підтримала і доповнила, кажучи, що вона розвідала про те, що треба знати про відношення українців до росіян. Відповідаючи після доповіді на запит, чи вона спостережала будь-яку різницю в Україні і в Москві, п-ні Места підтвердила наявність великої різниці, мотивуючи її тим, що в Москві живуть росіяни, а не українці чи грузини. Опісля п-ні Места додала, що Москва, «на смерть вижорює українців голодом». Кожну заглядку про українців та Україну п-ні Места виголосила з неприхованим ентузіазмом та симпатією до «чужого українського народу», «прекрасної України», «чужої спадщини України».

П-НІ ПЕРЛ МЕСТА

Доповідей п-ні Места про її «будувати в чотирьох століттях» була виголошена перед справами добродушного американського публіку, серед якої була й мала група українців. Представив п-ні Месту адмірал Павер, характеризуючи коротко її активність та працю раніше і тепер у Вашингтоні та впродовж кількох років на важливому дипломатичному пості закордоном. П-ні Места насамперед з'ясувала коротко свою діяльність у Вашингтоні, зосереджену на організації товариського життя між людьми, що займають високі пости в державній чи дипломатичній службі. Головним завданням цього товариського життя — говорила п-ні Места — є згадувати політичні напруження, бо, як важливо мати політичну опозицію, так не менш важливо, щоб між політичними опонентами не було особистої ворожнечі. Перевішивши детально її найменування міністром до Люксембургу та висилку на той пост б. президентом Труманом, п-ні Места так само спокійно побут та свою діяльність в Люксембургу і опісля відвідання та участь в коронаційних церемоніях у Лондоні. Вона, зокрема, докладно оповіла, як то прийшло до передарому їй совєтським амбасадором в Бельгії припадковому запрошенню відвідати Совєтський Союз, про труднощі з візою, відмовлення візи її секретареві та опісля саму подорож до Совєтів і подорожування по Совєтському Союзу. П-ні Места чи не найдовше зупинилася на своїх спостереженнях в Україні, несподівано в Запоріжжі, опісля в Харкові та Києві і напевно деяку незвичайну цікавість фактів та спостережень зі свого «полювання на лавках» в парках, під час якого вона «присідалася» до подиноків людей і пробувала нагадувати розмови. З помітним хвилюванням згадувала вона про страшний жах, що з'явився в очах її українських співрозмовників на вид поліції. Кілька разів згадувала про виявлені українцями великі симпатії до американців. На доповіді п-ні Места не була запрошена преса. Вона заявила, що найважніше змінилося деякі місця розмов і імена осіб, щоб заохоронити їх перед можливими політичними репресіями. На закінчення своєї доповіді п-ні Места висвітлювала на екрані низку фотознімків, теж з її відвідань в Україні.

ПОКІЙНИЙ ПРЕЗИДЕНТ А. ЛІВІЦЬКИЙ ЗАКЛИКАЄ В СВОЄМУ ЗАПОВІТІ ДБАТИ ПРО УНРАДУ

Мюнхен. (Укр. Інф. Бюро). — Покійний президент Української Народної Республіки, сл. п. Андрій М. Лівіцький, в своєму останньому заповіті закликає «далі тримати міцно прапор Державного Центру Української Народної Республіки» та «дбати про Українську Національну Рад» — вона дуже цінна для нашої визвольної боротьби. Заповіт був подиктований покійним Президентом з асистентки Державного Контролера УНР на еміграції, п. І. Іножарському, в присутності майора Якова Давбенка, в дні 13-го січня ц. р., отже на кілька днів перед смертю Президента. В заповіті, затитулованому «Мій Заповіт», і даному в дні 13-го січня в міському шпиталі в місті Карлсруге, Німеччина, дослівно сказано: «Я відчуваю, що в скорому часі доведеться мені відійти з цього світу. Най-

більше прикро, що ані мені, ані моєму Незабутному Зверхникові, Симонові Петлюрі, не судилося дочекатися вільної України. Моїх товаришів і співробітників закликаю й далі міцно тримати прапор Державного Центру Української Народної Республіки. Заповідаю їм дбати про Українську Національну Рад» — вона є дуже цінна для нашої визвольної боротьби. Українське громадянство на чужині закликаю об'єднати зусиллями провадити визвольну акцію, а Українському Народові на Батьківщині бажано сил та витривалості у його героїчній боротьбі з лютим ворогом. Вірю, що з Божою поміччю Український Народ переможе і одбуде свою Самостійну і Соборну, Народоправну Державу. Підписано: Андрій Лівіцький.

Д-Р С. ВІТВИЦЬКИЙ ПЕРЕ- БРАВ ОБОВ'ЯЗКИ ПРЕЗИ- ДЕНТА УНР

У зв'язку зі смертю Президента Української Народної Республіки Андрія Лівіцького, й тим, що після смерті проф. Іваницького новий Голова Української Національної Ради ще не обраний, пра-

ПРИЗНАЧЕННЯ ВИКОНАВЧОГО ОРГАНУ УНРАДИ

Декретом з 12 січня 1954 року Президент Української Народної Республіки призначив Виконавчий Орган Української Національної Ради в такому складі:

Голова і Керівник Ресурсу Закордонних Справ — Д-р Степан Вітвицький; Заступник Голови і Керівник Ресурсу Господарства — інж. Спиридон Довгал; Керівник Військового Ресурсу — ген. Олександр Удовиченко; Керівник Ресурсу Внутрішніх Справ — інж. Василь Григоренко; Керівник Ресурсу Преси й Інформації — ред. Микола Лівіцький; Керівник Ресурсу Фінансів — д-р Микола Хробак.

ІНІЦІАЦІЙНИЙ ВИСТУП УКРАЇНСЬКОЇ СИМФОНІЧНОЇ ОРКЕСТРИ НА ТРАДИЦІЙ- НИЙ ПРОСФОРІ «ДУМКИ»

Нью Йорк. — На традиційній, вже п'ятій з черги, «Просфорі» чоловічого хору «Думки», що відбулася минулої суботи, 23-го січня в залах Мангеттен Паладу, виступила вперше створена і в важким трудом вдержувана «Думкою» Українська Симфонічна Оркестра, чи радше, як це заявив голова Думки архітект А. Осадца, в своєму привітальному слові, «ядро» майбутньої Української Симфонічної Оркестри, якщо українська громадськість зрозуміє її велике культурне значення та схоче її мати, даючи їй відповідну підтримку. 50 меценатів по 100 доларів річно можуть забезпечити цю нову і одну з найважливіших українських установ, — заявив опісля в розмові інж. Осадца.

Цьогорічна просфора «Думки» своєю величавістю і мажорністю перейшла всі попередні та тільки підтвердила велику туго нашого загалу земних ковалів та Недільського «Засядло сонце». Академію закінчено відпіванням гімну «Не пора». Довша згадка про цю Академію появилися в понеділковому числі «Нью Йарк Таймсу». Під час імпресивно заведеної на залі ноголового п'ятихвилю, відчитав п-ні Івана Бенцала по-англійськи і п. Гр. Бакуменко по-українськи. На закінчення виступив чоловічий хор «Думки», що під диригентурою Олександра Микитюка і при фортепіановому акомпаніменті п. Леся Вахнянина, відспівав Пачовського. Хор від-

ВАШИНГТОН СУМНІВА- ЄТЬСЯ В УСПІХ БЕРЛІН- СЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

В СУБОТУ І НЕДІЛЮ НАРАДЖУВАЛИСЯ ТРИ ЗАХІДНІ МІНІСТРИ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ. — СПОДІВАЮТЬСЯ, ЩО КОНФЕРЕНЦІЯ ТРИВАТИМЕ ДО КІНЦЯ ЛЮТОГО

Вашингтон. — Сам президент Айзенгавер і Державна Рада Безпеки висловлюються скептично про можливість великого успіху на Берлінській конференції 4-х суверенних держав, які мають зайнятися європейськими справами Німеччини й Австрії. Тому, що 1 березня має розпочатися в Каракасі у Венесуелі панамериканська конференція, на якій Дж. Ф. Доллес заступатиме ЗДА. Берлінська конференція повинна закінчитися до того часу, бо Доллес не радо дає б заступити себе в Берліні ген. Беделл Смітом, який заступає його під час його неприємності у Вашингтоні. ЗДА не плінують «грати головну роль на Берлінській конференції, яка є присвячена німецькій проблемі, отже забороту в першу і безпосередню чергу Франції. Вашингтон приймає так розв'язку німецької проблеми, на яку походить Бонн і Париж. Від закінчення другої світової війни відбулися вже 7 конференцій міністрів закордонних справ з участю репрезентанта СРСР, остання у Парижі (23 травня — 20 червня 1949), крім безконечної кількості засідань у справі Австрії всі ті конференції, як відомо, не довели до ніякої згоди.

АВСТРІЯ ДІСТАНЕ МИР, КОЛИ ВИРЕЧЕТЬСЯ ЄВРОПІ, — НАЖУТЬ СОВЕТИ

Відень. — Совети готові погодитися на мир з Австрією і вивести з неї війська, якщо Австрія дасть гарантії, що вона не тільки не прилучиться ніколи в ніякій формі до Німеччини, але й не вийде в безпосередній чи посередній союз з Західною Європою. Президент Австрійської коаліційної партії Колпенгін, піддержаний совєтською пресою. Совестам не вистачають заяв, що Австрія обірагатиме свою суверенність від по-

Невтральна Комісія в Кореї викінчує свої справи

Панмунджом. — Після звільнення — всупереч комуністичним протестам — 22,500 активів терору супроти співантисовєтських полонених, Невтральна Комісія скликала засідання для вирішення таких справ: 1. що робити з 347 прокомуністичними полоненими, в тому числі 21 американцем і одним англійцем, які відмовилися репатріюватися; 2. що робити з 17 полоненими, що їх ін-

Чи українські католицькі єпископи звільнені?

Німечка католицька преса подала вістку, на основі повідомлень Київського радіо, про те, що Москва нібито звільнила з тюрми трьох українських католицьких єпископів. Між звільненими мали б бути: — Львівський Митрополит Йосиф Сліпий, єпископ-поміч-

В СВІТІ

● Чеський протикомуністичний часопис «Вісник Свободи» в Відні повідомив про атентат на комуністичного президента Чехословаччини Златошського, що нібито відбувся 7 листопада м. р. Коли Златошський вертався з відкриття пам'ятника Сталінові в Празі, атентатники обстріляли з ручного скорострільного автомата, а чотирьох його охоронителів убили. Місцем тому офіційно повідомлено, що президент не виходив з дому «через простуду».

● Д-р Чедді Джаган, колишній прокомуністичний прем'єр Британської Гвіани, що його скинули були англійці і що роз'їздив по світі, шукаючи союзників, вертається з Індії до Гвіани. В Сенті, де він затримався, заявив, що після повороту до дому задумує організувати пасивний спротив англійцям.

● Президент Аргентини Перон погодився прийняти до цієї країни 100 жидівських родин з останнього табору жидівських втікачів, який ще знаходився в Західній Німеччині. Здебільшого це жиди, що втекли з комуністичної Польщі.

● В Італії, в місті Мелена, живуть три москалі, які досі не рахуються воєнно полоненими з першої світової війни. Один з них, Миколай Ефимов, має 75 років, другий Данило Яголатов — 65 років і третій, Миколай Камел — 63 роки. Вони дісталися до австрійської полону в 1915 р., за три роки їх звільнили італійці і забрали з собою. Всі вони одружені з італійками, мають численні родини і все ще одержують грошову допомогу, як полонених.

Шукають компромісу в резолюції Брікера

Вашингтон. — В третьому тижні нарад доволі сесії Конгресу найважливішою справою буде резолюція сенатора Джона В. Брікера про обмеження права президента З.А. укладати міжнародні договори з чужими державами. Ця справа дуже важлива, бо вона може розбити республіканців на дві частини, що мало б великого впливу на вирішення інших справ. Дотеперішні зусилля республіканських провідників не довели до жадного компромісу, але республіканський провідник у Сенаті, сенатор Вільям Ф. Нолландс заповів, що він і далі змагає до того, щоб згадати якийсь

МекКарті підсумовує працю своєї комісії

Вашингтон. — Голова Підкомісії Сенатської Слідчої Підкомісії сенатор Джозеф Р. МекКарті подав завіт праці цієї комісії за час свого урядування. (В липні 1953 року з неї виступили були демократичні її члени, і вона діяла як одна партійна, республіканська комісія в минулому році). — Завіт сенатора МекКарті обіймає 20,000 слів, і підписаний самим сенатором. Підкомісія відбула 157 закінчених переслуховань, і розпочала 445. Підчас переслуховань випитувало 1,200 осіб. У завіт подані випадки, в яких внаслідок зізнань треба було звільнити державних урядовців,

Більшість членів Конгресу за зменшення виборчого віку

Вашингтон. — Як виходить з анкети «Нью Йорк Таймсу», більшість членів Конгресу за виставила за тим, щоб, згідно з домаганнями президента Айзенгавера в його посланні до народу, зменшити виборчий вік з 21 до 18 років. За цю поправку до конституції за виставили 45 сенаторів, а 11 проти. 30 сенаторів ще нерішених, два не хотіли висловитися в цій справі, а 8 сенаторів не можна було знайти, щоб почути їхню думку в цій справі. 29 губернаторів за виставили за поправкою до Конституції, 7 проти неї, а 12 ще нерішених. Багато сенаторів і губернаторів прихилили домагання Айзенгавера на зменшення виборчого віку, але вони за тим, щоб цю справу вирішували самі стейти, а не Конгрес. За цю резолюцію за виставили 20 демократів, 24 республіканські сенатори і один незалежний. Проти за виставили 10 демократів і один республіканець. 14 демократів і 16 республіканців ще нерішених, якє становиче зайняти в цій справі.

В АМЕРИЦІ

● Президент Айзенгавер у своєму зверненні до Конгресу заявив, що в фінансовому році, який починається 1 липня 1954 року, число безробітних зросло до 6,5 мільйонів, але не дощого збільшення, який міг би викликати занепокоєння уряду.

● Канадський суд відловив переслуховування Доналда Рітчі, головного свідка в справі атентату на голову КЮ Рутера, до 16 лютого п. р. Видати цього свідка домагався американський суд в стейті Мішиґан, Рітчі назвав був осіб, замішаних в цьому атентаті, але ніколи відкликав свос зізнання.

● В Палаті Репрезентантів американський Конгресу зрозумів, що в прийняті закону про будову водного шляху св. Лаврентія, який прийняв уже Сенат. Згідно з передбаченнями, ці шлюзи стоять у відношенні 50 до 50.

● Американський журналіст Реймонд Деніс заявив, що Канада має найбільше від усіх інших країн стратегічне і господарське значення для ЗДА, і тому ці обидві країни повинні йти разом. Зі зростом Канади, сказав він, зростають і труднощі в цьому напрямку, але преса мусить їх згадувати.

АМЕРИКАНСЬКІ ПРОМОВЦІ НА СВЯТІ СО- БОРНОСТІ В НЬО ЙОРКУ ПІДКРЕСЛЮЮТЬ АМЕРИКАНСЬКІ СИМПАТІЇ ДО УКРАЇНСЬ- КИХ ВИЗВОЛЬНИХ ЗМАГАНЬ

Нью Йорк. — Посадник міста Нью Йорку, Роберт Вагнер, та демократичний конгресмен з Огайо, Майкл Фіген, були головними американськими промовцями на святі Академії, влаштованій з нагоди 35-річчя проголошення соборності і 36 роківини проголошення незалежності Української Народної Республіки, підкреслюючи при цій нагоді, «інстинктивні симпатії американського народу до тих народів, що, як українці, борються за свою волю». Академія була влаштована спільно Комітетом Об'єднаних Американців та Українських Організацій та Громадянським Комітетом Українських Організацій міста Нью Йорку у великій залі Мангеттен Сентер, яку заповнило пришло з 4,000 публіки. Академія, яку започатковано відіспівати гімн американського гімну та гімну Україно у виконанні мішаного хору «Вояки» з Елізабету під диригентурою проф. Романа Левинського, відкрили коротким вступним словом з член уряду УНР та член Політичної Ради УКК, проф. Іван Паливода. Відкриваючи свято, він згадав про смерть

CONGRESS COMMITTEE OF AMERICA
721 Church St. Sta., New York 7, N. Y.

